

Somsen horizon

Jaargang 9 - nummer 18 - November 2006

Ontmoet op de Reünie 2007 o.a. deze mensen:

- Van de ladder naar het linnen
- Leraar Engels gaat na 40 jaar 'op de loop'
- Onderduiken op het Japikshuis
- Een ontmoeting met oude bekenden
- Deur eigen brillen bekeken
- Familieuitbreiding dankzij de Somsen Stichting
- Wonen aan de Zaan
- Violaar: een muzikale hobby
- En opnieuw:

MELD JE AAN VOOR DE
3de WERELDWIJDE SOMSEN REÜNIE
17 - 19 AUGUSTUS 2007

Halfjaarlijks familiemagazine

Bestuur Somsen Stichting

Johan Somsen [1089], *voorzitter en vertaler (Engels)*
Schietaanweg 11, 8162 GP Epe
tel.: 0578-629 893 / 06 290 324 84
E-MAIL: JOHAN.F.SOMSEN@WXS.NL

Margriet Iserief-Somsen [2878], *secretaris*
Jan Tooropstraat 2, 3817 PZ Amersfoort
tel.: 033-461 96 43
E-MAIL: SOMSENSTICHTING@CASEMA.NL

Jan van Daatselaar [679]
penningmeester
Esstraat 22, 7131 CT Lichtenvoorde
tel.: 0544-375 783
E-MAIL: J.V.DAATSELAAR@HETNET.NL

Gree van Daatselaar-Somsen [53]
vice-voorzitter
Esstraat 22, 7131 CT Lichtenvoorde
tel.: 0544-375 783
E-MAIL: GREE.VD.SOMSEN@HETNET.NL

Wim Somsen [518], *2e secretaris*
Hoge Heurnseweg 8, 7095 CJ De Heurne
tel.: 0315-652 115
E-MAIL: SOMSEN@UWNET.NL

Berto Somsen [423], *2e penningmeester*
Burg. Wilhelmweg 27, 7151 AA Eibergen
tel.: 0545-476 272
E-MAIL: BCSOMSEN@CS.COM

Helmut Somsen [1562], *lid*
Provinzialstrasse 70, 46499 Hamminkeln
Bundesrepublik Deutschland (BRD)
tel.: 0049-287 35 36
E-MAIL: HELMUT.SOMSEN@T-ONLINE.DE

Ada Somsen [75], *lid*
Leusdenhof 298, 1108 DP Amsterdam Zuidoost
tel.: 020-696 18 34
E-MAIL: ADASOMSEN01@WANADOO.NL

Theo Somsen [227], *lid en redactie Somsen Horizon*
Hindenhoek 11, 8172 AC Vaassen
tel.: 0578-572 867
E-MAIL: THEOSOMSEN@CS.COM

Adviseurs Somsen Stichting

Dick Somsen [130], *genealogische bestanden*
Monteverdilaan 175, 8031 DL Zwolle
tel.: 038-454 23 60
E-MAIL: SOMSEN.DJ@NET.HCC.NL

John Somsen [2353], *USA en Internet*
35 Springdale Avenue, Holyoke,
MA. 01040-3421, USA
tel.: 001 413 538 77 24
E-MAIL: SOMSEN@CROCKER.COM

Ben Somsen [396], *audio-visuele ondersteuning*
Lariksweeg 1, 7151 XW Eibergen
tel.: 0545-472 546, fax.: 0545-475 359
E-MAIL: BENSOMSEN@PLANET.NL

Internet

Somsen website: <http://www.somsen.org>

Bankzaken USA

Mrs Marieke Edwards-Jager Gerlings [725]
920 East Bay Dr. NE# 3D301, Olympia,
WA. 98506-1222, USA
tel.: 001 360 786 15 83
E-MAIL: HOLLAMER@AOL.COM

Colofon**Somsen Horizon**

is een uitgave van de Somsen Stichting

Verschijningsfrequentie: 2 x per jaar, in mei en november
Oplage: Nederlands: 200, Engels: 100

Donateurs

Het blad wordt gratis toegezonden aan de donateurs van de Somsen Stichting, die **jaarlijks** minimaal € 15,- overmaken op: **giro 79 09 885** t.n.v. Somsen Stichting te Lichtenvoorde. een hoger bedrag wordt zeer gewaardeerd!

Redactie Somsen Horizon

E-MAIL: THEOSOMSEN@CS.COM

Kopij voor de volgende editie aanleveren **vóór 1 maart 2007**

Lay-out: Bep Berkhoff-van den Boom

Druk : Feluagroep, Apeldoorn

**We staan overname van tekst graag toe,
mits met bronvermelding**

Inhoud

Bestuur en Adviseurs, Colofon en Doelstelling, Inhoud	2
Voorwoord	3
Opvallende signaleringen	3
Op naar de 200 ^{ste} aanmelding	4
Van de ladder naar het linnen	5
Leraar Engels gaat na veertig jaar 'op de loop'	6
Onderduiken op het Japikshuis	8
Een ontmoeting met oude bekenden	12
Het 10 ^{de} Campingweekeinde te IJzerlo	13
Deur eigen brilje bekeken	14
Familieuitbreiding door de Somsen Stichting	15
Wonen aan de Zaan	17
Familieberichten	19

Doelstelling Somsen Stichting

De Stichting heeft ten doel:

het bewaren en bevorderen van de saamhorigheid tussen personen welke de familienaam Somsen dragen, aan hen gerelateerd zijn of waren dan wel in hen geïnteresseerd zijn.

De Stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- ♦ het verrichten van historisch onderzoek naar de regio- en familie-geschiedenis;
- ♦ het verzamelen van historische documentatie en genealogische gegevens;
- ♦ het aanleggen en beheren van een (familie)archief en databestanden;
- ♦ het uitgeven van een periodiek;
- ♦ het verstrekken van informatie aan personen, instellingen en instanties;
- ♦ het organiseren van activiteiten ter realisering van het doel van de stichting.

Op de omslag

Logo 3de Wereldwijde
Somsen Reünie 2007
(ook verkrijgbaar als
sticker en button)

Voorwoord

Het voor u liggend nummer van Somsen Horizon (nummer 18 alweer!) is onder bijzondere omstandigheden tot stand gekomen. Onze redacteur, Theo Somsen [227], heeft erg te kampen gehad met het tijdschema, omdat ik een voetreis naar Santiago de Compostela gemaakt heb. Daardoor konden de vertalingen en het voorwoord niet op tijd klaar zijn. Gelukkig hebben we echter uitstekende hulp gekregen van **Marlou van der Burg-Sprik** [115], die ons al vaker heeft geholpen met vertaalwerkzaamheden, én tot onze grote vreugde meldde **Jobim Zwarts** [2034] zich onlangs ook aan om zijn hulp aan te bieden. Het doet ons zeker deugd dat onze oproepen om hulp niet onbeantwoord zijn gebleven en een woord van dank aan het adres van deze twee Somsentelgen is dan ook zeer op zijn plaats! Mijn voettocht naar Santiago heb ik ondernomen nadat ik in juli met vervroegd pensioen ben gegaan. Het was voor mij een prachtige overgang naar deze nieuwe fase in mijn leven en het werd een tocht om nooit te vergeten. De ongeveer 800 km die ik heb afgelegd (het betreft hier het Spaanse deel van de weg naar Santiago, de Camino Frances) hebben mij ruimte en tijd gegeven om in alle vrijheid over alle mogelijke zaken te kunnen nadenken. Daarnaast heb ik talloze andere wandelaars ontmoet die werkelijk uit de hele wereld afkomstig waren; deze contacten waren vaak zeer bijzonder en in een aantal gevallen ook bepaald niet zonder gevolgen. Zo werd mij door een Engelsman gevraagd of ik niet een aantal maanden naar China wilde komen om hem daar bij te staan met het geven van Engels aan Chinese zakenlieden. Hoewel ik net met prepensioen ben, lijkt dit mij een zeer aanlokkelijke uitnodiging. Verder ontving ik een uitnodiging van een Braziliaan, die ook net gepensioneerd was, om met hem een paar maanden door zijn land te trekken.

Maar eerst moeten we ons in de Somsen Stichting nu buigen over de aanstaande reünie van 17-19 augustus 2007. Er moet nog een enorme berg werk verzet worden en ik kan het niet laten om van deze gelegenheid gebruik te maken nogmaals een beroep te doen op mensen uit onze familie om ons daarbij te helpen. Het hoeft beslist niet te betekenen dat er dan veel werk op je schouders geladen wordt, maar het is nu eenmaal zo dat vele handen licht werk maken! Rest mij nog iedereen veel leesplezier toe te wensen met dit zeer unieke tijdschrift. Want uniek is het dat er in een familie zo 'n tijdschrift wordt uitgegeven, altijd weer zo prachtig verzorgd en bovendien ook nog eens in twee talen. Iets om trots op te zijn!

Namens het bestuur,
Johan Somsen

Opvallende signaleringen

De altijd oplettende redactie van Somsen Horizon deed onlangs een drietal opvallende waarnemingen.

Theo en zijn
Veluwe deerne

In Epe (een gemeente op De Veluwe, een deel van de provincie Gelderland) vertoonde onze oud-voorzitter en hoofdredacteur Theo Somsen [227] zich op 4 juli als echtgenoot van een Veluwse deerne. Beiden waren geheel getooid in de klassieke Veluwse klederdracht. Naar wij echter menen te weten is Theo al getrouwd. Komt bigamie dan toch vaker voor dan wij denken?

John Howard's
Golden Falcon

Minstens zo opvallend was de ontdekking van de toekomstige woning van onze webmaster John Howard Somsen [2353]. John stopt begin 2007 met werken en verhuist dan van Holyoke, MA. naar Florida. Een nieuw adres kennen wij nog niet, maar dat is ook niet echt nodig want als een slak draagt John zijn nieuwe mobiele onderkomen met zich mee. Voor ons allen blijft hij echter altijd bereikbaar via zijn e-mail en zijn mobieltje.

Jan Veerbeek met oorkonde en
Jacobsschelp

En ten slotte: op 12 mei stelde onze voorzitter Jan Veerbeek aan tot bewaarder en onderhouder van de Somsen lindeboom. Naast een fraaie oorkonde (zie de achterpagina van ons vorige nummer) werd Jan ook getooid met de Jacobsschelp, genoemd naar de apostel Jacobus de Meerdere, want aan hem ontleend ook het Japikshuis (Joâpikshuus) zijn naam.

Op naar de 200ste aanmelding!

KOM NAAR DE 3de WERELDWIJDE SOMSEN REÛNIE !
17 - 19 AUGUSTUS 2007
(EN ZÉKER ALS JE JONG BENT !)

Na de eerste onvergetelijke reünie van 1997 in Aalten en de al niet minder prachtige reünie van 2002 in Baldwin, Wisconsin, USA, vindt na 10 jaar in Nederland opnieuw een familiereünie plaats.

Daar móet je bij zijn!

Dit móet je later aan je kinderen en kleinkinderen kunnen vertellen !
Een unieke kans bovendien voor alle jonge Somsen-nazaten (en hun kinderen!) om vertrouwd te raken met het 'Somsen-gevoel'.

Het wordt onvermijdelijk anders, maar zeker én opnieuw: onvergetelijk !
Een greep uit het voorlopige (!) programma:

VRIJDAGMIDDAG 17 AUGUSTUS 2007

Informele ontvangst voor alle niet-Nederlandse Somsens én alle andere enthousiastelingen op de deel van campingboerderij 't Hoftijzer in IJzerlo (Aalten).
Een voorproefje om alvast in de juiste sfeer te komen !

ZATERDAG 18 AUGUSTUS 2007

Feestelijk ochtendprogramma in de nieuwe manegehal van campingboerderij 't Hoftijzer in IJzerlo (Aalten).

Kinderopvang en -programma.

Gezamenlijke lunch

Middagprogramma met o.a.:

- * Veel tijd en gelegenheid om elkaar te ontmoeten
- * Oud-Hollandse ambachten en spelen (ook voor kinderen !)
- * Oplaten van ballonnen (wedstrijd !)
- * Rondvluchten boven Aalten en IJzerlo

Lopend Buffet

Een avondprogramma vol verrassingen.

ZONDAG 19 AUGUSTUS 2007

* Feestelijke bijeenkomst bij de Somsen Lindeboom én het Somsenhuis in IJzerlo, de plek van onze oorsprong

* Wandelen door de zompen (moerassen)

* Wandelen door het oude dorpskern van Aalten

Gezamenlijke maaltijd ter afsluiting

Lang na-tafelen 'verplicht'.

VANAF MAANDAG 20 AUGUSTUS 2007

Wil je méér van Nederland zien en ervaren?

Vooraf voor onze niet-Nederlandse familieleden organiseren wij o.a. :

- * Een 3-daagse rondrit per bus of auto door Nederland
- * Een 5-daagse fietstocht door Nederland (speciaal voor jongeren!)
- * En misschien ook wel een boottocht en/of kunsttrip.

Van de ladder naar het linnen

door Henk C. Reijnen [2897]

Zestig jaar staan 'kwasten' op een ladder is een formidabele prestatie. Maar aan alles komt een einde en wat ga je dan doen, als je eigenlijk bent vergroeid met je kwast?

Johan Dirk Somsen [1085] overkwam het en zijn schoonzoon Henk maakte er een korte maar boeiende biografie van.

Zijn vader was schilder, zijn beide broers waren schilder en zijn zuster (tante Zus) was met een schilder getrouwd. Een schilderachtige familie dus. Zelfs zijn dochter Josta heeft al een ezel!

Na zijn vakopleiding kwam hij dan ook al gauw 'thuis in de zaak'. Na enige jaren praktijk stond hij plotseling op de voorplecht van een troepentransportschip op weg naar het voormalig Nederlands-Indië. Tijdens zijn driejarige militaire inzet zal er van schilderen maar weinig gekomen zijn. Maar nadien heeft hij lang genoeg op de ladder gestaan. Alles bij elkaar zo'n slordige zestig jaar. En wat daarbij belangrijk is, het ging bijna altijd goed! Behalve die ene keer, toen hij met een stuk balkonhek in zijn hand op zijn rug in de tuin lag. Het was zijn eigen huis! Na enkele weken ziekenhuis kon hij weer aan de slag.

Als opa kwamen ook zijn eigenlijke kunstzinnige trekken aan de oppervlakte. Hij beschilderde voor zijn kleinkinderen poppenhuisjes, winkeltjes, bedjes en nog véél meer. Ze zijn allemaal bewaard gebleven en blijven het ook.

Johan aan het linnen

Een van zijn eerste grotere opdrachten, was het schilderen van een rijtje eensgezinswoningen in Gendringen. Het mocht natuurlijk niets kosten en het moest gisteren al klaar zijn. Dus Johan ging aan het werk, stelde zijn ladder tegen de muur, klom erop en... brak er doorheen. De muren waren géén muren meer! De afstanden werden groter en er moest meer met de auto worden gereden. Dat ging niet altijd goed. Met zijn Loyd de sloot in én de hele auto vol met menie en kwastenreiniger. Beroepsrisico?

Het schildersleven is tijdens zijn zelfstandige periode erg veranderd. De winters werden het belangrijkste probleem. De tijden van een slaapkamertje 'op de boer' behangen of in de stal een ruitje inzetten, was weliswaar verdienstelijk, maar verdiend werd daarbij niet veel. Nadat er in de directe omgeving steeds

meer concurrentie van buitenaf kwam, moest ook Johan het verderop zoeken. Een grote en aantrekkelijke opdracht had hij aan het eind van de zestiger jaren dan ook in Utrecht. Héél hoog en héél gevaarlijk. De winters bleven echter een probleem. Totdat... hij begin zeventiger jaren een leuke opdracht kreeg. Door een brand bij de Lundia in Varsseveld moest het dak van een een hal in zéér korte tijd, rond de kerstdagen, opnieuw geschilderd worden. Met behulp van een heftruck had Johan een heel graf-fineerde methode ontwikkeld, die hem in staat stelde het werk in zeer korte tijd uit te voeren.

De directie vond dit idee van Johan zo interessant, dat ze hem een baan als hoofd van de schildersafdeling aanboden. Daar kreeg hij nog veel meer goede ideeën. Die waren ook nodig, bijvoorbeeld om een hele nieuwe spuitstraat te realiseren. Aan het eind van de jaren tachtig trok het schilderen hem weer. Hij ging in de Vut en begon opnieuw. Aan goede klanten ontbrak het hem niet. Als hij alles nog zou moeten schilderen, wat hem nu nog steeds gevraagd wordt, zou hij wel 126 jaar oud moeten worden!

Maar na zijn vijfenzeventigste verjaardag braken er andere tijden aan. Het ladderwerk maakte plaats voor een ander schilderwerk. Met behulp -en lichte druk- van zijn kinderen en kleinkinderen meldde hij zich aan voor een eerste cursus aquarelschilderen aan. Kort daarna wisselde hij naar olieverf! Inmiddels heeft hij zo'n 15 tot 20 zeer aantrekkelijke kunstwerken geproduceerd. De objecten getuigen van een brede interesse, die zich uitstrekt van stillevens over dieren tot landschappen en abstract. Johan bezoekt nog steeds met veel plezier en engagement de schildercursussen en neemt deel aan kleinere exposities. Zijn schilderijen zijn ook in het buitenland zeer gevraagd. Een goede indruk van zijn werken is ook op internet te bewonderen, onder www.bubastis.nl En opnieuw is de navraag zo groot, dat hij nog héél lang moet schilderen, wat wij hem ook van harte toewensen!

Johan bij zijn 'ladder'

Leraar Engels gaat na veertig jaar 'op de loop'

bewerkt door Gree van Daatselaar-Somsen [53]

Johan Ferdi Somsen [1089] is prominent lid vanaf het eerste uur van de Somsen Stichting. Momenteel is hij voorzitter én vertaler van vrijwel alle Somsen Horizons. Johan nam in juli j.l. afscheid van zijn baan als leraar Engels.

In 'De Stentor', een krant uit de omgeving van Epe, Johans woonplaats, lezen we over zijn afscheid:

'Het management denkt misschien dat het de school heeft, maar ik heb de leerlingen'

(foto: Yvonne Peters)

Op weg naar Santiago de Compostela (vermaard Pelgrimsoord in Spanje) kijkt hij terug op zijn loopbaan in het onderwijs. Nam hij 41 jaar geleden de goede beslissing of was hij toch liever antiekhandelaar of beroepszanger geworden? Vandaag neemt Johan Somsen afscheid van zijn collega's bij de Rijksscholengemeenschap, RSG, Noord-Oost Veluwe. Hij begint zijn 'oude dag' met een voettocht naar Spanje.

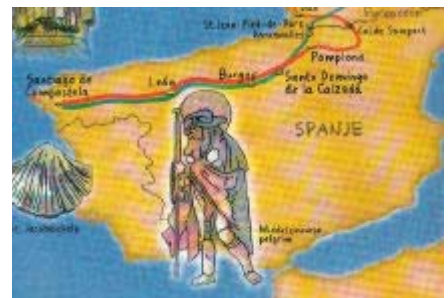
Leraar van de oude stempel

Niet iedereen zal erom rouwen dat leraar Engels Johan Somsen (62) stopt met werken. Hoe geliefd hij ook was bij zijn leerlingen, het schoolmanagement had een lastig heerschap aan hem.

Van de oude stempel? Kom nou!

Hij vocht voor zijn baan en werd als luis in de pels beschouwd. Een leraar van de oude stempel die gedegen vakkennis koppelde aan communicatie met jongeren en over een natuurlijk overwicht beschikte. 'Hij maakte zich zorgen over de verloedering van het onderwijs en jammer genoeg wordt hij door de tijd in het gelijk gesteld', constateert een collega.

Camino de Santiago

Met een beperkt aantal generatiegenoten vormt Somsen een uitstervend ras van leraren van vóór de Mammoetwet (1968). Daarna is het onderwijs volgens Somsen om zeep geholpen door de invloed van ambtenaren die geen verstand van onderwijs hebben, en politici die denken dat alles en iedereen maakbaar is.

'Aanleg en temperament van ieder mens zijn verschillend en daar moet je in het onderwijs rekening mee kunnen houden.' Ook de schoolleiding ontsnapt niet aan zijn kritiek. 'Management moet, management is goed. Maar bij ons loopt er een dozijn managers rond en dat is gewoon teveel. Het management denkt misschien dat het de school heeft, maar ik heb de leerlingen.'

Bisonkit

Met een varkensleren tas uit 1966 die ondanks kilo's bisonkit uiteen dreigt te vallen en zo goed als verteerd is, rent hij voor een van de laatste keren naar zijn klaslokaal. Vanachter een antieke lessenaar overziet hij de klas met een grote Engelse landkaart aan de muur en boekjes voor de brugklas op tafel: *Superhorse, Heroes, The wrong trousers.*

De Noord-Spaanse hoogvlakte

Op zijn veertigste twijfelde hij en begon hij zelfs een antiekhandel, maar daar miste hij het contact met jonge mensen zodat hij toch leraar Engels bleef.

'Met veel leerlingen heb ik nog steeds een plezierige band', zegt hij bescheiden. Volgens een collega doet Johan gewoon uren over een wandeling door de Hoofdstraat, omdat hij onderweg zoveel leerlingen en oud-leerlingen tegenkomt.

Naast Engels houdt hij van muziek en zang en voelt zich 'met hart en ziel' verbonden met het Ierse mannenkoor Doetmaes (www.doetmaes.nl).

Achthonderd kilometer

Zonder koorleden, leerlingen of familie begint Johan Somsen binnenkort aan een lange wandeling. Niet om tot het ware geloof te worden bekeerd loopt hij de 800 kilometer lange pelgrimstocht naar Santiago de Compostela in Spanje,

maar om een paar maanden alleen te kunnen zijn. Daarna staan reizen dwars door Noord- en Zuid-Amerika, Rusland en Engeland op het programma.

Zijn loopbaan

Op zijn 21e begon hij als onderwijzer op een lagere school op Curaçao, haalde in korte tijd de onderwijsaktes Engels, Duits en handvaardigheid en werd na twee jaar leraar in het voortgezet onderwijs. Ondanks het feit dat hij zich op Curaçao als een vis in het water voelde, ging hij na zes jaar met vrouw en dochters Marouschka [2881] en Natascha [2882] terug naar Nederland. Daar studeerde hij Engels in Groningen en werd leraar op een mavo in Grou, Friesland.

In 1975 verhuisde hij naar Epe en begon zijn loopbaan aan de Rijks-scholengemeenschap, tegenwoordig RSG Noord-Oost Veluwe. Hij zegt op de RSG in Epe steeds meer de democratie te zijn gaan missen.

'Het ontbrak er nog maar aan, dat we op de RSG in een bruine monnikspij moesten rondlopen', uit hij zijn kritiek op de schoolleiding.

Zonder pij begint hij aan zijn pelgrimage naar Santiago de Compostela, met alleen een rugzakje en een berg herinneringen.

**Ook dit artikel
komt in
fullcolour op
www.somsen.org**

Bron: Artikel van Jan Visser in *De Stentor* van 7 juli 2006.

Met toestemming overgenomen en met enige aanpassingen van de *Somsen Horizon* redactie.

Onderduiken op het Japikshuis

door Theo Somsen [227]

Stel u voor: Je rijdt in Valkenswaard (Noord-Brabant) de brede en bosrijke Merendreef in.

Je ziet tal van prachtige villa's liggen en via de ventweg neem je de oprit naar huisnummer 28. En dan sta je even later oog in oog met iemand die ruim 60 jaar geleden ver van huis zijn nachten doorbracht in een kuil in IJzerlo... Onvoorstelbaar toch?!

Evert Jan van Barneveld (geb. 1923)

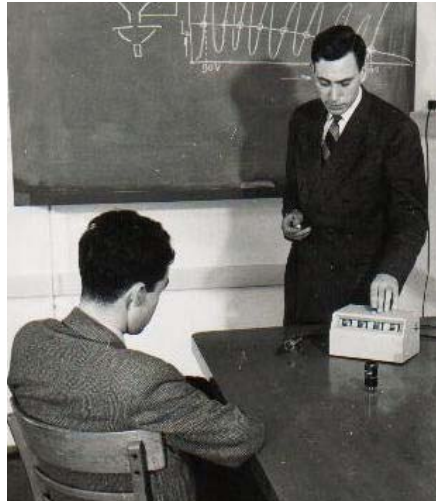
Op de lagere school in Bloemendaal leerde Evert o.a. 'Aardrijkskunde'. Zodoende wist hij dat er naast zijn eigen provincie Noord-Holland ook een provincie Gelderland bestond. Gelderland waar de familie Van Barneveld geregeld met vakantie naar toe ging: met de stoomtrein naar 'De Veluwe'. Gelderland met als hoofdstad Arnhem en met ook een gebied dat 'De Achterhoek' werd genoemd, met plaatsen zoals Zutphen, Doetinchem, Winterswijk en... Aalten.

Geen idee had hij er toen van dat juist die laatste plaats van grote betekenis zou worden in zijn leven. Want toen hij in 1941 Elektrotechniek ging studeren aan de Technische Hogeschool in Delft was de Tweede Wereldoorlog uitgebroken en was Nederland bezet door de Duitsers.

Loyaliteitsverklaring

Het gewone leven leek aanvankelijk 'gewoon' door te gaan. Toch werd de invloed van de bezetter meer en meer gevoeld. Zo werd in 1942 van alle ambtenaren én studenten verlangd, dat zij een zogenaamde 'Loyaliteitsverklaring' zouden ondertekenen. Loyaliteit aan de bezetter? Wie tekende mocht doorwerken of studeren. Wie weigerde werd ontslagen. Studenten werd de toegang tot de Universiteit ontzegd en zij konden rekenen op een tewerkstelling in Duitsland; de zogenaamde 'Arbeitseinsatz'.

De meeste studenten weigerden! Evert ook en dus moest hij ergens in Nederland een goed heenkomen zoeken: onderduiken.

Evert als student (staande)

Op naar IJzerlo

Zijn vriend Piet Zaaijer was al ondergedoken in de buurtschap IJzerlo van Aalten en ook Evert besloot die kant op te gaan. Hij pakte een koffer, hees die op zijn fiets, reed naar het station, tilde de fiets met koffer en al in de trein en

aanvaardde de lange reis naar het station in Aalten om vandaar zijn weg te zoeken naar IJzerlo. Via via vond hij een eerste onderkomen bij de familie Ruesink, die tussen IJzerlo en Aalten woonde, ongeveer tegenover de Boerenbond. Niet lang daarna moest hij echter opnieuw verhuizen, het waarom werd hem niet verteld. Om begrijpelijke redenen, want pas na de oorlog hoorde hij dat hij plaats had moeten maken voor een Joods jongetje dat ook ergens moest onderduiken. Voor korte tijd ging hij naar de boerderij Eekink van de familie Sondern, IJzerlo 75, die tegenover het Japikshuis lag.

Het Japikshuis zelf werd toentertijd bewoond door Herman en Dina Wisman én hun 15-jarige dochter Hanneken *. Ook de moeder van Herman Wisman, Opoe Wisman, woonde bij hen in. Zij was reumatisch, kon weinig anders dan in een stoel zitten en overleed in het eerste jaar van Evert's verblijf op het Japikshuis. Boer Herman Wisman kon best een paar extra handen gebruiken om zijn boerenbedrijf gaande te houden en zo verhuisde Evert op 7 juni 1943 naar de overzijde van de weg.

Wennen aan taal en gewoonten

Evert moest wel wennen aan het taaltje dat de hartelijke Achterhoekers met elkaar spraken!

Dina en Herman Wisman

Japikshuis
(Joëpikshuus)

Aart Dirkzwager: Boerderij Japikshuis ca. 1946 (olieverf)

Het dialect verschildte wel erg van het Algemeen Beschaafd Nederlands waarmee hij was opgegroeid, thuis en op de universiteit! Neem bijv. de open klinkers, die zo ingehouden en anders werden uitgesproken. Wie komt er toch op het idee om bijv. de naam Eekink uit te spreken als Èkink en dan ook nog die 'è' lekker lang aan te houden? Lastig was aanvankelijk ook een woord als 'lopen' voor hem. Evert verstond 'loewepen' en kon geen Nederlands woord vinden dat daarop leek. Het heeft even geduurd voordat Evert het dialect onder de knie kreeg, maar hij was niet voor niets student en dus maakte hij zich heel bewust en snel het dialect eigen. Het deed de familie Wisman wel goed dat Evert (net als zij en alle andere Nederlanders) gek was op koffie. Maar, als er gasten kwamen gebeurde er iets vreemds. Want als hun kopje leeg was en dat weer netjes op het schoteltje werd gezet kregen zij ongevraagd nóg een kopje ingeschonken. Het duurde even voordat Evert in de gaten kreeg, dat als zij hun kopje op zijn kant op het schoteltje neerlegden er geen koffie meer werd bijgeschonken...

Het leven van een onderduiker

Eigenlijk leidde Evert het alledaagse leven van een gewone boeren-

knecht. Hij werkte op het land, hakte bomen om, leerde kippen te slachten, liet toe dat boer Wisman periodiek zijn haren knipte en at mee met de familie Wisman. Overdag was er weinig gevaar te duchten van de Duitse bezetter; die hielden hun

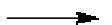

Hanneken en Herman aan het rogge opzetten

razzia's naar de vele onderduikers (Joden, verzetsstrijders, studenten en anderen) het liefst 's nachts. En omdat er in Aalten relatief weinig collaborateurs (NSB-ers) waren, viel ook van die zijde overdag niet al te veel te vrezen. Maar 's nachts lag dat anders; dan kon Evert niet op de boerderij blijven. Dan sliep hij in een

kuil (een 'koele') die aan de overkant van de weg was gegraven in een bosperceel, schuin tegenover de boerderij. Een prima ondergronds onderkomen in de zomer, maar in de winter werd de grondwaterstand te hoog en moest hij naar een ander nachtverblijf. Dat werd de 'kelder' van meubelmaker Hendrik Kämink. Hij had zijn werkplaats in een houten loods naast het huis waarin hij samen met zijn broer Johan Kämink woonde, die een winkel had met textiel en huishoudelijke artikelen (hoek Kruisdijk-Dinxperlosestraatweg, tegenover de smederij van Hoopman). Onder de werkplaats was een soort kelder uitgegraven voor het opbergen van houtsnippers en krullen om daarmee in de winter de kachel in de werkplaats te stoken. In die 'kelder' was het goed overnachten voor Evert en een paar andere jonge onderduikers: Henk Dekker uit Hoogeveen (later architect in Warmond) en Aart Mudde uit Eindhoven (onderduiker op boerderij De Prins, buurman van het Japikshuis aan de Rengelinkweg, en inmiddels overleden).

Het was een prima winterverblijf! Evert bezocht ook de speciaal voor onderduikers georganiseerde catechisatie. En op zondag bezocht hij, net als zoveel onderduikers, de kerkdiensten. Op een gegeven moment werd dat toch te gevaarlijk geacht en bezocht Evert alleen nog huisdiensten.

Vijf onderduikers

l-r: Evert van Barneveld, Henk Dekker, Piet Zaaijer, onbekend en Aart Mudde

Eens ging daar de bekende verzetsstrijder Frits de Zwerver (ds. Slomp) voor en ook las Evert zelf daar een preek voor. Maar ook die huisdiesten werden om veiligheidsredenen later niet meer gehouden: te gevaarlijk en niet zonder reden, want totaal onverwacht vond op een zondagmorgen een razzia plaats. De Westerkerk in Aalten werd omsingeld en tal van onderduikers werden opgepakt, waaronder zijn vriend Piet Zaaijer.

weer kwam opdagen. Deze Duitsers waren belast met het bedienen van het luchtafweergeschut dat midden op de Es (de langgerekte en hoger gelegen zandrug tussen IJzerlo en Dinxperlo) was opgesteld. Ook bedienden zij de bijbehorende telefooncentrale, die zich in een zijkamer van het Japikshuis bevond.

In het voorjaar van 1945 werd duidelijk dat de oorlog zijn einde naderde en zeker toen de Engelsen na felle

meegenomen! De volgende morgen hoorde Evert een gegrom uit de richting van Dinxperlo; het werd alsmar sterker en toen naderde er over de grintweg een colonne tanks, vrachtwagens en jeeps.

De colonne draaide de Kruisdijk op (want de brug op de 'richtste'-kortste-weg naar Aalten was kapot) en draaide die zo volledig in de gort, dat een bulldozer de daaropvolgende zaterdag de weg weer een beetje begaanbaar moest maken.

Maar... het feesten en herademen kon beginnen! En, o ja: een paar weken later werd ook het paard van boer Wisman weer opgespoord: wel dof inmiddels.

Terug naar huis

Na de bevrijding bleef Evert nog een aantal weken op het Japikshuis. Boer Wisman zag hem ook niet graag vertrekken terwijl hij nog niet naar huis kon. Maar toch: op 25 mei 1945 stapte Evert weer op zijn fiets en aanvaardde hij de thuisreis.

Na een huiskerkdienst voor de onderduikers

l-r: (achterste rij) Aart Mudde (4), Piet Zaaijer (11) en Evert van Barneveld (14, half zichtbaar) midden (op halve hoogte): Henk Dekker

Het naderende einde

Tegen het einde van de oorlog werden er bij boer Wisman nog kort een aantal (3-4) Duitse soldaten ingekwartierd, die echter nauwelijks aandacht schonken aan boerenknecht Evert, die iedere avond weer vertrok en de volgende ochtend

gevechten bij Rees (Duitsland) de Rijn overstaken, Dinxperlo beschoten en zo vanuit het oosten Nederland binnentrokken.

Op de morgen van Goede Vrijdag 30 maart 1945 bleken de Duitsers uit IJzerlo te zijn vertrokken. Ook het paard van boer Wisman hadden zij

Van smid Bram Hoopman [381] kreeg hij in goed vertrouwen een bedrag van 100 gulden te leen om de eerste tijd door te komen; een heel bedrag in die tijd!

Omdat het westen van Nederland nog maar net bevrijd en moeilijk bereikbaar was, fietste Evert naar

Engelse tanks op het Marktplaats in Aalten
(collectie Garretsen)

het al sedert eind 1944 bevrijde Zuid-Nederland, naar Eindhoven. Daar was bovendien al een Tijdelijke Academie (Universiteit) opgericht om studenten de mogelijkheid te geven hun studie voort te zetten, zolang de Technische Hogeschool in Delft gesloten of onbereikbaar was. Evert kon zijn studie weer hervatten en deed ook enkele tentamens. Van lange duur was het allemaal niet en zo kon hij al snel weer naar Den Haag gaan om zijn ouders te ontmoeten.

Dankbaarheid

Zijn ouders waren niet alleen blij met zijn behouden terugkeer maar ook erg dankbaar jegens de familie

Wisman. Evert's ouders gaven uiting aan die dankbaarheid door een tweetal olieverfschilderijen te laten

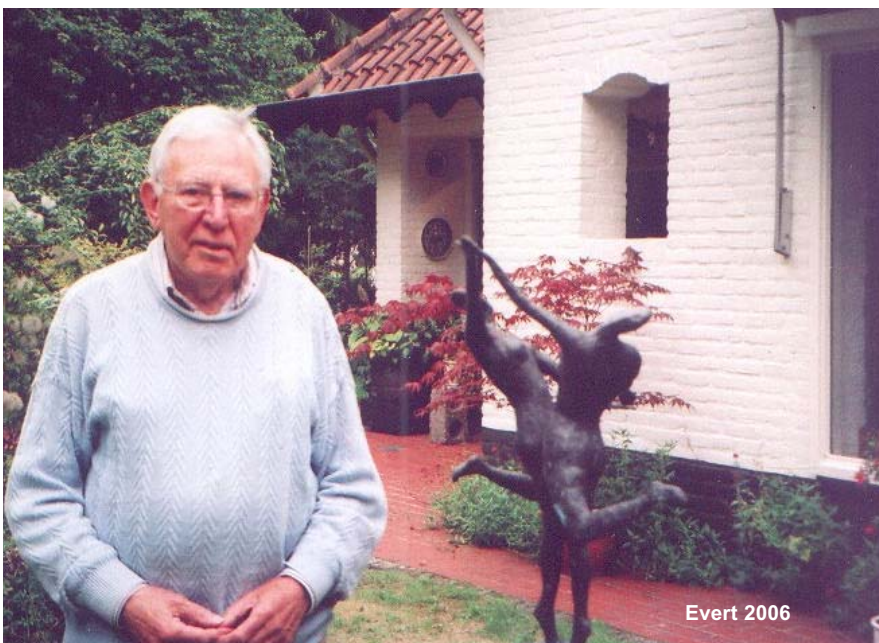

Aart Dirkzwager

Piet Dirkzwager

maken van het Japikshuis. De opdracht daartoe werd gegeven aan twee Haagse kunstschilders: Aart Dirkzwager en Piet Dirkzwager **. Zij aanvaardden de opdracht, togen

naar IJzerlo om schetsen te maken van het Japikshuis en gingen aan de slag.

Aart en Piet Dirkzwager waren geen onbekenden voor Evert. Het waren namelijk broers van zijn moeder en dus ooms. In het dagelijks leven handelden zij onder de naam Firma Gebr. Dirkzwager, schildersbedrijf. Met het schilderen van woningen voorzagen zij in hun levensonderhoud, maar hun hartstocht reikte verder! En zo ontstonden twee prachtige, qua stijl geheel verschillende, schilderijen van het Japikshuis (zie achterpagina!).

Het schilderij van Piet Dirkzwager siert nog steeds de woning van Evert Jan van Barneveld in Valkenswaard. Op dit schilderij is (uiterst miniem en links voor de boerderij) ook hun dochter Hanneken afgebeeld. Het schilderij van Aart Dirkzwager werd geschonken aan de familie Wisman en heeft altijd een prominente plaats in de woonkamer van de boerderij ingenomen. Na ruim 60 jaar was het schilderij flink vervuild en de lijst aardig verweerd. De nieuwe bewoners * van het Japikshuis hebben het schilderij onlangs laten restaureren én opnieuw laten inlijsten.

Zo herleeft voor Evert (en vast ook voor vele anderen), de geschiedenis én de dankbaarheid!

* Hanneken Wisman trouwde later met Johan Veerbeek en bleef wonen op het Japikshuis. De boerderij behoort nu toe aan hun zoon Jan Verbeek en wordt sinds 2005 bewoond door zijn schoonouders Gerard en Shirley Smits (zie elders in dit magazine).

** Aart Dirkzwager (Rijswijk 31 mei 1892 – Den Haag 15 april 1979)
Piet Dirkzwager (Rijswijk 7 mei 1894 – Den Haag 18 oktober 1979)

De dochter van Aart Dirkzwager meent te weten, dat haar vader voor een Amerikaanse opdrachtgever nog een tweede schilderij van het Japikshuis heeft gemaakt. Weet een van onze Amerikaanse lezers wie die opdrachtgever was en waar dat schilderij is gebleven ?

Een ontmoeting met oude bekenden

Op de voorpagina van Somsen Horizon nr. 17 stonden Marieke en Mike Edwards-Jager Gerlings [725 + 3159] prominent afgebeeld. Marieke, geboren in Nederland en ons financiële centrum in Amerika. Uit de redactionele toevoeging bij het aan haar gewijde artikel bleek dat haar vader, Jacobus Jager Gerlings [718] op 12 april was overleden. Hij had de wens te kennen gegeven zijn as bij te zetten in Hoenderloo (Gelderland) bij die van zijn echtgenote Marie Henriette Jager Gerlings-Noordendorp [1473].

Begin juli vervulden Marieke en haar familie plus zuster Anneke Jensen-Jager Gerlings [726] die wens. Zij kwamen naar Nederland en vervulden hun droeve, maar zeker als zinvol ervaren plicht. Daartoe verbleven zij enige tijd in het Golden Tulip hotel in Hoenderloo.

Lang genoeg om toch nog op de warme donderdag van 6 juli een uiterst genoeglijke dag door te brengen met een aantal bestuursleden van de Somsen Stichting. Van die ontmoeting tonen wij u een aantal foto's.

I-r: Johan, Marieke en Anneke

I-r: Yvonne Reijs-Edel, Anneke, Gree van Daatselaar-Somsen en Marieke

I-r: Anneke, Marieke en Johan

I-r: Ty Edwards, Anneke, Marieke en Mike voor Daams' molen in Vaassen

I-r: Marieke, Anneke en Mike voor kasteel 'De Cannenburgh' in Vaassen

Het 10de Campingweekeinde te IJzerlo

door Wim Somsen [518]

Het weekeinde begint zoals gebruikelijk met een bestuursbijeenkomst waarbij deze keer vooral gesproken wordt over de 3de wereldwijde Somsen-Reünie van 17-19 augustus 2007. Elders in dit magazine zult u hier wel meer over kunnen lezen.

een echte houtgestookte oven. Dit alles onder de tonen van harmonica-muziek geeft een gezellige, rustieke sfeer. Theo Somsen probeert links en rechts contracten af te sluiten voor deelname aan onze eigen reünie.

Later in de middag gaan we naar het Japikshuis, waar we gastvrij worden ontvangen door de nieuwe bewoners. Niet helemaal nieuw, want als schoonouders van Jan Veerbeek zijn ze geen vreemde in de regio.

Onze voorzitter houdt een gloedvolle speech, herinnert aan de fijne relatie die er tot nu toe is geweest en onder-

streept dat met een bloemetje en de bekende fles voor de bewoners van het Japikshuis. We bewonderen nog een prachtig gerestaureerd schilderij van het huis en ook de forse Afghaanse kippen oogsten lof. Met onze boom is het prima gesteld. Met een dertigtal mensen genieten we 's avonds van de barbecue, weer kundig verzorgd door Rudolf Brunsveld. Het is dik na middernacht voor de laatste zich ter ruste begeeft maar niet al te laat want we worden toch allemaal een dagje ouder.

En nu op naar volgend jaar. Spannend!

Rogge
maaien met
de zicht

Rogge
maaien
met het
paard

Bindsters

Vrijdag 11 augustus 2006 arriveren de meeste andere gasten -enkelen aarzelen nog- de weersvoorzichten zijn deze keer niet zo gunstig. Het is opnieuw de harde kern die ondanks weer en wind aanwezig is. Wel allemaal overnachten in een caravan, de tenten zijn verdwenen. Zelfs onze voorzitter Johan heeft zijn tent ingeruild voor een zacht bed in de logeerkamer van de familie Sticker. En hij wil nog wel ter bedevaart naar Santiago de Compostela, wat hopelijk toch wel wat afzien betekent.

Zaterdag bezoeken we het Oogstfeest in De Heurne. Het is net op tijd droog, dus de oude werktuigen kunnen uit de schuur worden gehaald. Rogge maaien met de zicht of met een paard of met een zelfbinder, de hele ontwikkeling van het oogsten is te zien. Dan de garven dorsen met een vlegel of dorsmachine, het malen van het graan en daarna brood bakken in

Nieuwe bewoners van het Japikshuis
Shirley en Gerard Smits (2de en 3de van links)

Deur eigen brille bekeken

bewerkt door Gree van Daatselaar-Somsen [53]

De 83-jarige Hendrik Jan Lammers uit IJzerlo, woonachtig op het 'Somsenhuus' aan de Westendorpweg, had nooit gedacht nog eens een boekje uit te geven. 'Ach, ik bin niet zonnen druktemaker', zegt hij. Maar anderen vonden dat het eens tijd werd voor zijn gedichtenbundeltje, meest in het dialect van de Achterhoek. De titel daarvan is 'Deur eigen brille bekeken'. Gezien door eigen bril.

Hendrik Jan Lammers + dichtbundel
(foto: Theo Kock)

Somsen Hendrik

Hendrik Jan Lammers, in de volksmond *Somsen Hendrik*, omdat hij woont op het Somsenhuus, is vooral bij de boeren in de streek een bekende verschijning. Dat komt doordat hij niet alleen landbouwer was, maar ook jarenlang rondging als veehandelaar.

Hij heeft al geschreven zolang hij een pen vast kon houden. Het rijmen ging als vanzelf. Hendrik vond het gewoon leuk een rijmpje op de keukentafel achter te laten voor zijn

vrouw Truida. Soms op vodjes papier, die wegraakten. Nu heeft hij er zich toe gezet de nog bewaarde versjes netjes over te schrijven of in te plakken. En zo kreeg de familie langzamerhand wat zicht op zijn oeuvre. 'Vader, laow der toch 'n buuksken van maken', zeiden de kinderen.

De gedichten zijn niet voortgekomen uit een hoog opgeleid brein, vindt de auteur zelf. Maar zijn onderwerpen zijn wel heel persoonlijk, gezien door de 'eigen bril'.

Hendrik Jan en Truida Lammers-Prinzen:
60 jaar getrouwd
(foto: Theo Kock)

En het dialectgebruik is uitmuntend! Zijn aantekeningen schreef hij op allerlei plekken: aan de keukentafel, op een parkeerplaats, bij de vee-markthallen.

Over vroeger en nu

Het oudste gedicht in de bundel is uit 1944 en gaat over de boerenarbeider Tinus, die onderduikers de haren knipt. Zie ook *Somsen Horizon*, Jaargang 2, nr. 4., pagina 16: *Kerstfeest op het Somsenhuus*. De gedichten van Hendrik Jan gaan zowel over vroeg als nu. Heel leuk om te lezen.

Den Achterhoek

(-)

*O, den Achterhoek ik heb ow hoog
Wâor de bureen zich goed kennen
Wâor nog Nâoberhulp besteet
Wâor de mensen met mekare
Samen draagt hun lief en leed
Wâor nog meiboomfeest en brulften
E-vierd word as veur honderd jaar
Wâor veur schole en veur kerke
De gemeenschap steet veur klaar
In die streke meug-e wi-j wonnen
Wat een veurrecht is dat toch
Wi-j denkt der niet an te verhuuzen
Wi-j hopt der lang te leaven nog.
(zie pag. 38)*

Bron: Tubantia van 7 juni 2006

Het boekje ziet er mooi uit, een omslag in kleur en 64 pag.

Het is uitgegeven door Fagus in een oplage van 700 stuks. Voor € 10 te koop in IJzerlo bij Molder Brunsveld, bij garage Lammers en bij de auteur zelf aan de Westendorpweg 6.

Famileuitbreiding door de Somsen Stichting

door Stephen D. Somsen [2459]

Natuurlijk, wij hebben een eigen website waarop zo ongeveer alles staat over onze familie. En natuurlijk is de daarop vermelde familiegeschiedenis niet compleet en ook nooit echt af. Maar soms is onze website een cruciaal hulpmiddel voor iemand die op zoek is naar zijn of haar eigen wortels. Stephen Somsen uit Edmonds, Washington, USA ervoer waar dat toe kan leiden. Een verhaal om stil van te worden...

Ik weet niet hoeveel families er op de wereld zijn die zoveel geluk hebben dat ze een geweldig familietijdschrift hebben zoals *Somsen Horizon* of een prachtige organisatie zoals de Somsen Stichting, die nu al twee familie reünies heeft georganiseerd en inmiddels vergevorderde plannen heeft ontwikkeld voor een derde reünie. Ik weet wel dat ik geleerd heb hoe ontzettend belangrijk het is om onze familie te koesteren en ons nieuws met elkaar te delen. Als je bij de grote Somsen Reünie van 1997 in Nederland aanwezig bent geweest, kun je je misschien herinneren dat ik een invalrol vervulde bij het planten van de boom bij het *Japikshuis*, omdat mijn zoon Jay en mijn dochter Kelsey verkoeling hadden gezocht in een nabij gelegen meer op die hete namiddag in augustus. Terwijl die boom er nog steeds staat als een groeiend symbool van onze Somsen familie moet ik jullie iets vertellen over een nog weer andere manier waarop onze familie gegroeid is en

Vanessa [5464]

Thanksgiving 2005
Jay, Vanessa, Kelsey en Stephen

dat heeft voor een deel te maken met de Somsen Stichting. Verleden jaar luisterde ik op een dag toen ik thuiskwam mijn antwoordapparaat af en hoorde een duidelijke stem die vol zelfvertrouwen zei: 'Hallo, ik ben Vanessa en ik ben op zoek naar Steven Somsen. Ik denk dat u mijn moeder, Coreen, gekend heeft toen u op Hawaï woonde. Ik bel om daar meer over aan de weet te komen.' Ik luisterde minstens vijf keer naar dat bericht terwijl ik mijn tranen niet meer kon bedwingen. Het bleek namelijk dat Vanessa, die toen 25 was en in haar laatste studiejaar zat aan de San Diego State universiteit, mijn dochter was. Haar voicemailbericht wiste een kwarteeuw uit; de tijd dat ik dat ontkend had. Vanessa en ik spraken elkaar weer per telefoon de volgende dag en ook het volgende weekend.

Ik vertelde haar dat ik me zeer vereerd voelde en ook erg verheugd dat zij de moeite had genomen om het contact tot stand te brengen ook al was het al zo laat. We schreven elkaar brieven, we belden en e-mailden en toen, op de woensdag voor het lange weekend van Thanksgiving, begroetten Kelsey en ik Vanessa met veel warmte, omhelzingen en tranen op het vliegveld van Seattle. Samen met Jay vierden we samen de daaropvolgende vier dagen Thanksgiving, Vanessa's verjaardag en het feit dat we familie waren. We droegen allemaal een geborduurd T-shirt met de tekst: 'Thanksgiving 2005' met daarbij onze namen in gouden letters tegen een zwarte achtergrond. In maart 2006 hebben we met zijn vieren genoten van een cruise over de oceaan. We deden ook Puerto Vallarta in Mexico aan waar mijn zus, Pennell Somsen, op vakantie was met haar gezin. We brachten de dag door in een badplaats waar Vanessa de kans had om de banden met nog meer familieleden te verstevigen. Vaderdag dit jaar was in het bijzonder een gedenkwaardige dag omdat Vanessa en ik vanuit respectievelijk Los Angeles en Seattle naar Rochester, Minnesota, vlogen om een lang juniweekend door te brengen thuis bij mijn 97-jarige vader, Henry. Zonder overdrijving kan ik zeggen dat we wel zo'n 25 fotoalbums hebben doorgekeken waarbij Henry van tijd tot tijd even stilstond om een verhaal of een mooie herinnering met ons te delen m.b.t. mensen en plaatsen. Een toevallige toeschouwer van deze bijeenkomst zou nooit hebben kunnen vermoeden dat dit de eerste keer was dat Henry zijn 'nieuwe' kleindochter voor het eerst ontmoette. Onze familie is dus inderdaad gegroeid. Vanessa weet nu dat we van haar houden en dat ze echt deel uitmaakt van onze familie. We zijn allen erg gelukkig met het feit dat zij al het onderzoek deed en inlichtingen inwon die ertoe leidden, dat ze meer dan een jaar geleden de telefoon pakte. Maar ik wil ook mijn dank uitspreken aan het adres van de *Somsen Stichting* die het netwerk creëerde waardoor Vanessa geholpen werd ons te vinden en waardoor ze nu deel uitmaakt van ons leven.

Feestavond tijdens de cruise op de oceaan

Familietreffen in Mexico

Meld je aan voor de
3de wereldwijde
Somsen reünie
17-19 Augustus 2007

Wonen aan de Zaan

door Ben Somsen [438]

De Zaanstreek ten noorden van Amsterdam is het oudste industriegebied van Europa.

Ben en Corry Somsen-Houpst [438+439] verhuisden in mei 2006 naar een fraai appartement in Zaandam mét uitzicht op de rivier de Zaan. Dagelijks trekken nu langs hun balkon binnenvaartschepen en jachten voorbij. Voldoende aanleiding voor hen om ons iets te vertellen over de geschiedenis van deze streek.

de VOC, de Verenigde Oostindische Compagnie), schepen die ook over de hele wereld werden verkocht. Zo beroemd werden deze werven, dat in 1697 zelfs de Russische Tsaar Peter de Grote persoonlijk naar Zaandam kwam om een tijdlang te werken in de scheepsbouw.

Aanvankelijk waren de molens alleen geschikt om hout te zagen. Later werden ze gebruikt voor veel meer doeleinden, zoals voor het produceren van cacao, mosterd, verf en papier.

Zo werd de Zaanstreek het eerste echte industriegebied van Europa. Iets wat in het midden van de 19de eeuw nog een extra stimulans kreeg

toen de windmolens werden vervangen door stoommachines. Grote multinationals als Verkade, Albert Heijn (Ahold), Bruynzeel, Honig en Duyvis ontstonden. Bedrijven die ook vandaag de dag nog actief zijn in de Zaanstreek. Bovendien is Zaanstad nog altijd de grootste cacaooverwerker van Europa.

Tegel
Delftsblauw

Ben en Corry

Met uitzicht op de
Zaan

Van het leven in de Zaanstreek voor het jaar 1600 is eigenlijk weinig bekend. Een belangrijke gebeurtenis voor de streek vond plaats aan het eind van de 16de eeuw toen de gemeente Amsterdam onder druk van het Handzagersgilde besloot dat alle houtzaagmolens de stad uit moesten. Een besluit dat in de nederzettingen langs de Zaan met gejuich werd ontvangen, want hier waren deze houtzaagmolens meer dan welkom. Ze brachten allerlei vormen van bedrijvigheid met zich mee, bijvoorbeeld op het gebied van de houthandel, de scheepsbouw en de walvisvaart.

Zaandam werd wereldberoemd toen er op 65 werven langs de Zaan schepen werden gebouwd (o.a. voor

De Zaan

Violaar: een muzikale hobby

door Wim Somsen [440]

Johann Sebastiaan Bach heeft nooit een piano gezien, nooit een saxofoon en zeker geen Violaar. Onze meest muzikale Willie Wortel vond dat instrument uit. En iedereen die denkt niet te kunnen musiceren helpt hij uit de droom.

Wim Somsen bespeelt de Violaar

Mijn naam is Wim Somsen en inmiddels ben ik 66 lentes jong. Ik woon in Wageningen en stam uit de Edese Somsen-tak. Liefde, muziek en nog veel meer deel ik al bijna 40 jaar met Greet van Erp [441]. Wij zijn de ouders van twee volwassen schatten van kinderen: Iris [2849] getrouwd met Bert Morelissen [4020] en Jasper [2850] getrouwd met Julliette Logman. Onze pracht kleinzoon heet Tom Morelissen [4369].

Het Somsen genealogielot was mij gunstig gezind en gaf mij het nr. 440, gelijk aan het trillingsgetal van de alom bekende stemvork. Kwam dat even goed uit als je musicus bent!

Veertig jaar lang werkte ik als schoolmusicus in de Stedelijke Muziekschool en als muziekconsulent in het Wagenings basisonderwijs. Naast mijn hobby: het bouwen van muziekinstrumenten (klokkenspelen, blokfluiten en mijn schoolmuziek-uitvinding 'de Violaar') doe ik aan atletiek en schaatsen (inmiddels nam ik deel aan 20 alternatieve Elfstedentochten).

Veertig jaar lang stemde ik muzikaal af op kinderen van 4 tot en met 12 jaar en zij stemden af op mij.

Wij zongen liedjes en speelden op de omstreeks 1950 door de Duitse componist Carl Orff (wie kent zijn Carmina Burana niet?) bedachte slaginstrumenten voor schoolmuziek. In het jaar 1985, tijdens een muziekprojectweek, vond ik een twee-snarig instrument uit waarop zowel viool als gitaar gespeeld kon worden: de Violaar.

Aanvankelijk had het instrument een conservenblik als klankkast. In een vlag van grote zelfoverschatting noemden wij die Conservenblik-Violaar, de 'Conservarius', een variant op de beroemde Stradivariusviool. Een hele schoolklas die op zo'n instrument speelde, produceerde een geluid als van een grote zwerm bijen.

De leerlingen maakten én bespeelden ongeveer 800 blikken Violaren. Spelend met een strijkstok of tokkelend en slaand met de vingers werden alle gezongen liedjes begeleid. Ook ontstond een methode voor het van blad spelen van melodieën. Nadat ik een veel beter klinkend houten model had ontworpen werden op dat model en op de naam Violaar internationale octrooien verleend. Honderden concerten hebben de leerlingen gegeven in school en daarbuiten. Momenteel ben ik bezig met het geven van demonstratielessen in muziekscholen en workshops voor volwassenen (zie het korte verslag hierna).

Eén van de leukste verrassingen van het Violaarspel is, dat je snel eenvoudige tonen kunt leren spelen op de sopraan-violaar (strijken), de tenorviolaar (slag-gitaar) én de basviolaar (plukken). Ook zul je ontdekken dat het geoefende samen gespeeld kan worden met een bekend klassiek of populair muziekstuk. Perfectie is bij een eerste kennismaking met de Violaar niet nodig.

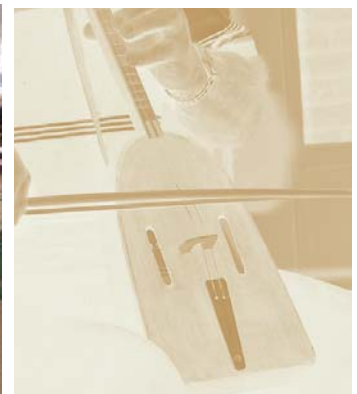
Schroom dan ook niet om volgend jaar tijdens de activiteiten van de 3de Somsen Reünie 2007 méé te spelen in IJzerlo.

Uit een verslag van een Violaar-workshop in Castricum, georganiseerd door Gesina van Roekel-Somsen [443]:

Creatieve middag 31 maart 2006

Voor de jaarlijkse creatieve dag van het Rode Kruis hadden zich 40 vrijwilligsters opgegeven, zelfs zonder dat ze wisten wat er zou gaan gebeuren.

Dat bleef tot op het laatste moment voor bijna iedereen een verrassing. Het werd muziek maken op strijkinstrumenten (Viola-ren). Een cursus voor beginners, voor de meesten een nieuwe activiteit. Bij binnenkomst leek het wel een concertzaal vol instrumenten, dat was wel even schrikken. Iedereen dacht: 'kunnen we dat wel?' Maar onder de deskundige leiding van Wim Somsen uit Wageningen kregen we snel de slag te pakken. Daarom werd na de theepauze de druk opgevoerd. We haalden gelukkig de eindstreep met vlag en wimpel. Het *Que si, que no* werd swingend gebracht!

Familieberichten

In deze rubriek attenderen wij u op de familieberichten die ons bereikten. Wij geven deze graag aan u door en bedanken iedereen, die de moeite nam ons op de hoogte te stellen van de blijde of droevige gebeurtenissen in hun en onze familie. Dit stelt onze adviseur, Dick Somsen uit Zwolle, in staat ons genealogisch bestand 'up to date' te houden en wij hierover kunnen berichten in Somsen Horizon. Wij stellen het zeer op prijs als u uw familieberichten (als kan mét een foto!) toezendt aan ons secretariaat: Somsen Stichting, Jan Tooropstraat 2, 3817 PZ Amersfoort.

Geboren

30-09-2003: Dion [5526], d.v. Marco Weikamp [5523] en Annemieke ter Horst [3117]

19-10-2004: Nina Isabella [5499], d.v. Ernst Jan Somsen [254] en Ellen Theodora Helena van Aken [3944]

08-06-2005: Lieke Rosalie [5500], d.v. Marcus Johannes (Marco) Louter [4067] en Ingeborg Esther (Inge) Somsen [256]

10-03-2006: Famke [5527], d.v. Marco Weikamp [5523] en Annemieke ter Horst [3117]

06-04-2006: Lize Geerte Joanne [5488], d.v. Bernd Somsen [1277] en Marjolijn Korevaar [5487]

03-05-2006: Julia [5498], d.v. Joost Iserief [2884] en Ilse Karen Vloothuis [4666]

12-05-2006: Jonathan (Jona) [5497], z.v. Jan Dijksterhuis [5421] en Willemina Johanna (Jos) Somsen [1426]

04-06-2006: Quinten Modesto [5522], z.v. Arnold Edgar Somsen [2041] en Thirza Beaumont [4821]

Samenwonend

08-02-1999: Marco Weikamp [5523] en Annemieke ter Horst [3117]

00-11-2004: Gerben ter Horst [3118] en Ilse de Jong [5531]

Quinten Modesto

Gehuwd

05-08-2006: Ty Edwards [3872] en Taryn Michel Coe [5562]

Ty en Taryn

Achterpagina:

Op de achterpagina zijn van boven naar beneden drie schilderijen afgebeeld.

1. Japikshuis – IJzerlo ca. 1946
Piet Dirkzwager (Rijswijk 7 mei 1894 – Den Haag 18 oktober 1979)
Eigendom van Evert Jan van Barneveld te Valkenswaard
2. Japikshuis – IJzerlo ca. 1946
Aart Dirkzwager (Rijswijk 31 mei 1892 – Den Haag 15 april 1979)
Voor de restauratie in 2006
3. Idem, na de restauratie in 2006
Eigendom van Jan Verbeek te Dinxperlo en Gerard en Shirley Smits te Aalten (IJzerlo)

Overleden

11-07-2000: Clinton Stram Gillmore [734], 91 jaar, Orem, UT. USA

19-11-2000: Stanley Elwin Reese [746], 80 jaar, Littlerock, CA. USA

19-06-2005: Frederik Heyerman [34], 86 jaar, Grand Rapids, MI. USA

27-06-2005: Bruce David Somsen [5466], 64 jaar, Riverside, CA. USA

02-04-2006: Bert Horstmanshof [5184], 83 jaar, Spring Hill, FL. USA

08-04-2006: Sterling Sean Somsen [2527], 66 jaar, Littleton, CO. USA

01-05-2006: Lorraine Bertrand [3217], 85 jaar, Lemmon, SD. USA

02-06-2006: Garrett Frank Somsen [896], 86 jaar, Rupert, ID. USA

21-06-2006: Abram de Vries [3173], 68 jaar, Grottegast

02-07-2006: George (John) van Os [393], 61 jaar, Haarlem

22-07-2006: Sally Somsen-Forman [811], 91 jaar, Woodville, WI. USA

22-07-2006: Jeanne Marie Somsen [808], 89 jaar, Baldwin, WI. USA

27-07-2006: Florence Ree Somsen-Walton [893], 85 jaar, Wayan, ID. USA

01-08-2006: Dina Johanna (Dien) Somsen [1094], 94 jaar, Dinxperlo

09-08-2006: Arent Jan (Jan) Somsen [495], 86 jaar, Aalten

06-09-2006: Ammy Hogenhorst [3882], 64 jaar, Meerkerk

19-09-2006: Grada Berendina Hendrika Somsen [1843], 78 jaar, Eibergen

Sally Somsen-Forman

George van Os

Japikshuis ca. 1946
Piet Dirkzwager (1894-1979)

Japikshuis ca. 1946
(voor en na de restauratie in 2006)
Aart Dirkzwager (1892-1979)

